

ՄՈՒՐԱՅԻՆ ԴԱՐԱՆ

ՀԱՐԱՐԹԱԿԱՆ

30 ՓԱՐԱ

ՀԱՆՈՒՍ ԱԶԳԱՅԵՐՆ

ՓԱՐԱ 30

ՍՈՒՐԱՅԻՆԻ իւրաքանչիւր շրջանը 52 դրանով է :
Շրջանին գինն է Պոլսոյ համար 40 դանկան, կանխիկ :
Կիսաշրջանը՝ 26 թերթ 20 դանկան : Հատը 30 փարսոյ :
Գաւառացի համար շրջանին գինն է թղթատարի ծախքով
48, կիսաշրջանը 26 դանկան :

Ծանուցման տողը 2 դանկան : Այնժամ նամակ չ'ընդուն-
ւիր : Զի հրատարակութեամբ գրութիւնք ետ չ'են արտախր :
Նամակ եւ գրութիւնք ուղղել :
առ Տիրան Գ. Փափաղեան Կ. Պոլիս
Պատրէկ ի ճառագոյն Քիթուպչանէի Ամու մի թիւ 62

ԹԵՒ 7 Գ. ՏԱՐԻ

1888

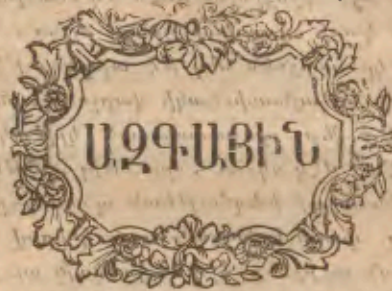
ՇԱԲԱԹ 6 ՕԳՈՍՏՈՍ

ՊԱՅՈՒՆՆԵՐՆԵՐ

Ուրախութեամբ կը ծանուցանեմք թէ Վեհ .
Սուլթանը հաճեցաւ շնորհել Առաջին կարգի Մե-
ծիւթի պատուանշան եւ Իմթիազ պատուանշանի
արժաթ չքադրամը Վեհմ. Մաքսուտ Սիմոն Պէյի
Իսկ Երկրորդ կարգի Մեծիւթի պատուանշան
Վեհմ. Ունճեան Արիկ Էֆէնտիի եւ Երրորդ կարգի
Մեծիւթի Վեհմ. Մաքսուտ Սեպուհ Էֆէնտիի :
Խմբագրութիւնս հրապարակաւ խնդակցու-
թիւն կը յայտնէ տեսնելով որ Վեհ . Սուլթանի
կողմէ սոյն պատուական ազգայնաց հաւատարմ
ծառայութիւններն կը գնահատուին ի վարձա-
տրութիւն եւ ի խրախոյս :

Նոյնպէս ուրախութեամբ կը ծանուցանեմք
թէ Արտաքին գործոց նախարարութեան հիւպա-
տոսական գիւմաշի Առաջին քարտուղար Ազնուա-
շուք Տաւեան Տիրան պէյի Պարսից Վեհ . Շահի
կողմէ Առիւծու եւ Արեգական պատուանշանի երկ-
րորդ աստիճանը շնորհուեր է , որոյ գործածու-
թիւնը Կայսերական Իրադէով արտօնուած է :

Այս շարժու ստացանք Փարիզէն «Արքայն
Զբօսնու» թատրեգիկութեան բնագրին պատկերնե-
րը , զորս հեղինակն պիտի հրատարակենք , ըստ
կարգի : Առաջին պատկերը յաջորդ թերթով :

Կ Ր Թ Ս Կ Ա Ն Խ Ե Ղ Ճ Ո Ի Թ Ի Ի Ն

Երկայնաւիւնակ թերթն , որոն խմբաւորները թուով
Նորաստեղծական խանի վարձուորներէն շատ եւ սկզբամբ
իրարու հակակարծիք են , — զոր Տ. Ա. Արփիար . հինգ-
շաբթի օրը հրապարակաւ խոստովանելէ պատ , մինչ
չեւ իսկ անոնցմէ մէկուն ՏԽՄԱՐԻ տիտղոս տուած ,
(Տե՛ս Աւելիք Թե՛ 1376 Բ. Երե՛ս Բ Սեւակ 19 Կողմ)
անցեալ շաբթի օր դարձեալ մեծ հակասութեամբ մը
կը փայլէր : Նոյն թուոյն առաջին երեսի «Երթական խեղ-
ճութիւն» վերնագրով երկուք ու կէս սիւնակ յօդուածին
խմբագրութեան խելքը նոր տուն կոնցելով , կը դառնաւ
Կրթական տեսչութեան Պատրիարքարանի օննեակներէն
դուրս չ'ընկնուի դէմ , մինչ ընդ հակառակն Կրթական
Տեսուչն Պատրիարքարանէն դուրս կ'ելլէ ամեն երեկոյ :
Յօդուածողիր պարունը ի մէջ ալլոց կը դանդաղանայ , ըսելով
թէ «Այս տարի ալլ եւ ալլ թաղերէ գանդատներ կը հաս-
նին , մեղ թէ կրթական տեսչութիւնը չ'երևիր ըննու-
թեանց առթիւ , կամ չ'ստանանք այն գործն դեր որ իր-
մէ կ'ակնկալուի » :

Նոր բարի լոյս , ուրիշ թերթեր չ'առնոց այդ դիտողու-
թիւնները ըրին , բայց Արեւելք միշտ կը ջանար վրան գո-
ցել :

Իսկ երկրորդ երես երրորդ սիւնակի խմբագիրն, Պէրպէրեան վարժարանի մրցանակաբաշխութեան հանդիսին նկարագիրն ըրած ատեն, անձնական յարձակում կը նկատէ վարժարանի անօրէնին կողմէ կրթական տեսչին բացակայութեանց զէմ եղած հրապարակային իրաւացի գանգատն, ասկէ կը հետեւի թէ Պէրպէրեան էֆէնտի երբ կրթական տեսչութեան դէմ գանգատի, անձնական յարձակում ըրած կըլլայ, իսկ եթէ այդ գանգատը կամ ասկի ճիշդը յարձակումը Արեւելքի կողմէ դայ՝ այդ թերթը ճշմարտութիւնը խոստովանա՝ կըլլայ եղեր. . . տեսա՞ք մի տրամաբանութիւնը. Աստուած ողորմի:

Երբ այդ թերթին խմբագիրներէն ոմանք իսկ հրապարակու կը խոստովանին իւրեանց կամ իւրաքանչեւ պիտի անտրամաբանական ընթացքն, ընթերցողը ի՞նչ ըսելու իրաւունք չեն ունենար:

Ուրեմն կտաջարկենք որ, առտուն կանուխ ելնելով այդ երկայնասիրնակ թերթը լեցնելու համար իրար անցնող խմբագիրը, գրածին նախապէս իրարու կարգան ու մէջերին համոզումը դոյացնելէ ետքը գրաչարին յանձնեն, որպէս զի թերթը Բաբելոնի աշտարակ չի դառնայ, իսկ եթէ սիւնակները լեցնելու համար նիւթ կը պակսի, ծէսօտէլի բասթէլլի Դէմմէ Գուլա աղլերը թող օգնութեան կանչեն. մանաւանդ այս միջոցիս, որ ձմեռուկ ուտելով հարբուկ(°) եղողներուն կարի օգտակար կրնայ ըլլալ:

Շատեր կը հարցնեն միշտ արդեօք ի՞նչ դէպք պատահեցաւ որ երկայնասիրնակի վարչութեան շնորհիւ այս չափ ատենէ ի վեր պաշտպանուած կրթական տեսչութիւնը մէկէն մէկ սկսաւ հարուածիլ, միթէ մեր կրթական վիճակին աղբի խեղճութեան պատճառը իրենք չի՞ն որ հիմա ո՛ր փարիսեցիական աղմուկներով կը գանգատին. հրձիւն ալ իրենք՝ հրդեհ կանչոյն ալ, զի կըսուի թէ այդ պաշտօնէութեան փոխանակութեամբն է եղեր որ 33 տարուան սուաջնակարգ թերթ մը ձեռքերնուն մէջ այս չափ ատեն պահիր են, թէպէտ և այս զրոյցներուն մենք չենք ուզեր հաւատալ. նրոն նաեւ թէ՛ այդ թերթին պայմանաւորմամբ լրացած և երկայնասիրնակին այլ ևս գործը կարգին գրած՝ կարօտ չէ եղեր անոր օժանդակութեանը, հետեւաբար սկսած է կրթական տեսչութիւնը հարուածել, մոռնալով ասկէ առաջ անոր ուղղած խնկարկութիւնքն ու պիւլուքն:

Ինչ որ ալ ըլլայ իրենց նպատակը, մենք կըսենք թէ նոյն յօդուածին վերջաբանին մէջ գրուած « մե՛ղք ազգին, մեղք հապարաւոր Էմաճ աղայոց, մե՛ղք վերջապէս և Պօլսոյ ժողովրդեան բարի համբաւոյն որ ի զուր կողորտի իւր թաղային վարժարանաց այս աննախանձելի և գայթակղելի կացութեամբ» փարիսեցիական չափազանցութիւնը իրենց ուզէին, որ պատճառ եղան այսչափ անպատահութեանց:

Բո՛ժ — Երկայնասիրնակի այս հակասական ընթացքը ամենուն զարմանք կը պատճառէ, վասն զի մէկ կողմէն երբ կը նկարագրէ Ազգային վարժարանաց կրթական խեղճութիւնը, միւս կողմէ ալ այդ վարժարանաց տարեկան հանդէսները ասկէ զօժ և փայլուն նկարագրակա նաեւ կը գովասանէ:

« Պու նէ՞ րէհրիդ, պու նէ՞ լահանա թուրքուսու: »

Ն Ո Ր

Վ Ա Ր Ժ Ա Ր Ա Ն Շ Ա Ր Ժ Ա Կ Ա Ն

Ի ՓՈՂՈՑՆ ԲԱՐՈՒՆ ԱԿԵԱՆ

Գիւղին անունը անէլէյով մոոցուեր,
Կամ ձեռագիրը կէս ճամբան է մնացեր:

Հիմնադիր տնօրէնը արդէն ծանօթ է Մուսալացիներուն, Պէօլիւք-տէրէյիներուն, Պօյաճի գիւղացիներուն, հիմա ալ պիտի ծանօթանայ ըստ յայտադրի Անանուն գիւղի Բարունակեան փողոցի բնակիչներուն, զի Զմեռը ի Մուսալա կը հիմնէ իւր վարժարանը, Գարնան կը շալկէ կը տանի ի Պէօլիւք տէրէ, Ամառը կը փոխադրէ ի Պօյաճ գիւղ, Աշնան ալ մալունայով պիտի բերէ չգիտեմ ի՞նչ գիւղ:

Տարւոյն չորս եղանակացը հետ այս մարդուն ալ կէօչէր էվլիներու պէս չորս տեղ փոխելէն, նա մանաւանդ ըստ իւր շարժական յայտագրի՝ վեց տարեկան տղայոց հետ գաղիերէն խօսելով մայրենի լեզունին մոռցնել տալու ամեն ջանք և զոհուածութիւն չի խնայել խոստանալէն՝ մայմուն իշտահլը մի քանի ծնողք թէ և կը փափաքին եղեր ի վնաս Ազգային վարժարանի իրենց տղաքը ասոր վարժարանը զրկել, բայց ըստ առածի թէ «կէօզ կէօր-տիւղիւնտէն գօրգար», կը մոռնան եղեր որ արդեօք այս ալ երկու տարի առաջ մէկուն ըրածին պէս ձմռան մօտ իւր շարժական վարժարանը մալունան դնելով պիտի կծկէ՞ ի Մուսալա:

Բո՛ժ. — Այդ կարգի ծնողաց մեր պատասխանը ըլլայ՝ «Տիմաթա բիրինճէ կիտիպ, էվտէքի պուլիւրտան օ՛լմա», Այս գեղեցիկ առածը՝ ականջի լաւ օղ կըլլայ:
Ի կրկին տեսութիւն

ԴՊԲՈՑԱԿԱՆ ՄՐՃԱՆԱԿ

Նախորդ թիւով խօստացերէինք երկսեռ վարժարանի մը ուսանողաց բաշխելի մրցանակներուն ցանկն հրատարակել, ահա այսօր խղճի հանգարտութեամբ կառավարկեմք որ հետեւեալ մրցանակները տրուին նոյն վարժարանին 350 ուսանողաց:

10 Տղայոց գրպանի փոքրիկ մէյմէկ Խաճներ, որք ճարտարութեամբ պիտի ըլլան քսակակահատութեան մէջ:

10 տղայոց մէյմէկ երկաթեայ ձեռնոց, որք Հանգագետ ըլլալու կոչումն ունին՝ հօրերնուն գըրպանէն գողնալու համար:

10 տղայոց մէյմէկ Մատանի, որք պիտի ելնեն թուաբան՝ հինգ անգամ հինգը հաշուելով քըսան :

20 տղայոց մէյմէկ Դիմակ, սորք պիտի լինին Տնտեսագետ՝ մարդ խաբելու մէջ վարպետ :

10 տղայոց մէյմէկ Վրձին, որք պիտի լինին Պատկերհան՝ հրեշտակը շինելով սատան :

10 տղայոց մէյմէկ Միտալ, սորք ճարտասան պիտի ելնեն՝ ի հայհոյութեան :

10 տղայոց մէյմէկ Տետրակ, ասորք պիտի լինին վաճառական՝ վաճառելու համար հօրերնուն տանը մէջ ինչք որ կան :

10 տղայոց մէյմէկ Պաստօն, զի պիտի լինին Երկրաչափ՝ փողոցներուն լայնքն ու երկայնութիւնը տղէկ չափելուն համար :

10 տղայոց մէյմէկ Դրիչ, ասորք պիտի ըլլա Սեղանաւոր՝ մէկ խալէմէն մէջ խաղցնելու համար հարստութիւն իւր հօր :

10 տղայոց մէյմէկ Թօթ Թուղթ, որք Բանաստեղծ պիտի լինին՝ սիրահարական խաղեր շինելով :

10 տղայոց մէյմէկ Ողիի գաւաթ, որք պիտի լինին Արձանագործ՝ իրիկունները ցեխերուն մէջ պառկելը բնելով իրենց բան գործ :

10 տղայոց մէյմէկ Գէսէր, որք շատ յարմարութիւն ունին լինել ճարտարապետ՝ հօրը տունը փրկցունելու մէջ վարպետ :

10 տղայոց մէյմէկ Լավութեա կամ քէմէնչէ, ասորք ալ պիտի լինին Երաժիշտ՝ ախ, վախ, օֆ, բիւֆի եղանակներով :

10 տղայոց մէյմէկ Ակնոց, որք Տրամաբան պիտի ելնեն՝ սեւ ճերմակ, ճերմակի ալ սև տեսնելու համար :

10 տղայոց մէյմէկ Տիլիթ խալէմ, որք Պատմագետ պիտի լինին՝ Ալըդ Ղարիպի պատմութիւնները դրելով :

30 տղայոց մէյմէկ Օղիի տէրէճէ, որք Բնաւոյժ պիտի լինին՝ Օղիին ծուծը քամելով :

Գումար 200

Բոժ . — Այս կարգի աշակերտաց վերոյյիշեալ մրցանակներուն տեղ ելնել ոսկեզօծեալ դրքեր բաժնելը պարզապէս անսնց քթին խնդալ ըսել է, առ այս հոգաբարձութեան սեշադրութիւնը հրաւիրելով կը խօստանամք յաջորդ թերթով հրատարակել 150 աշակերտահեաց բաշխելի մրցանակներու ցանկը :

Չ Ա Փ Ա Չ Ա Ն Ց Լ Ե Տ Ա Ք Ք Ք Ք Ք Ո Ր Թ Ե Ա Ն Վ Ն Ա Ս Ա Կ Ա Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Ը

Երեքշաբթի առաւօտ, Արեւելեան երկաթուղեաց Սիրքէճիի, Դում գարուի, Եէնի գարուի և Եէտի գուլէի կայարանները ամեն աղգէ արք և կանայք ծերք և տղայք լեցուած՝ Բարիղէն մէկնող առաջին կառխմբին գալոտեանը կսպասէին անհամբեր :

Մեւք ալ նոյն պահուն Դում գարուի կայարանը գտնուելով՝ հետեւեալ խօսակցութեանց ունկնդիր եղանք :

— Վառվառ հանրմ, ալլահալէմ կուգայ կոր, գէրէ գօնմատօգթօրները բէք իրար անցան, նայէ՛ սա սըրմա շաբխալը կրեծն ալ վերակեցութին կընէ կոր, թէլէկրաֆներն ալ պաշայեցին չըթ չըթ զարներ :

— Ի՞նչ կիտնամ քուրուկ, արթըխ օտքերուս ճուր ինջաւ, սահաթը տասնէն պէրի հա հիմա կուգա ըսելով կը պէքլէյէնք կոր՝ նէ էկող կայ նէ կացող :
— Մայրիկ, գիտես քի սանկ հեռուէն պաշխաթիւրլիւ տիւտիւկի մը ծան կուգայ կոր :

— Ո՞վ կիտէ եավրում, էկածնուս պէրի շատ մը տիւտիւկի ծան կուգայ կոր ամա մախըրդեղի թըռէնէն պաշխա եկող մը շեղաւ :

— Աճապա լակօնները ի՞նչ մէնշուր պաներ են :

— Էյ հէյպէթ, Բարիղէն կուգա կոր :

— Միւսիւ Միհրանը երէկ իրիկուն ըսաւ քի ամիս մը մէկ օսկիլով տիւտ Բարիղ մարդ պիտի տանի բէրէ եղէր : Ի՞նչ կըսես, իչլէմէճիէն առնելիքնիս բըցուններ նէ մէյմը երթանք գա՞նք :

— Էյ թամամ, էս թռամվային քառսուն փաւրան խմշելով Պէշիկթաշ տալիս Բարիսին տունը հինգ տարի է չիմ կրնար կոր երթալ տէ՛ օսկի մը խորճելով օխտն օրուան ճամբայ պիտի երթամ :

— Է ուրեմն միւսիւ Միհրդատ, որոշեցիք, ե՞րբ պիտի մեկնիք ի Բարիղ :

— Ա՛յ արդէն գիտէք սիրելի բարեկամս, թէ ինձ համար գժ ուտրութիւն մը չի կայ, պատտօնս

ու ձեռնոցներու առնելուս պէս 23 ֆրանքով մինջն Վիեննա պիտի ճամբորդեմ:

—Նայէ մայրիկ, սա երկու կտրիճներն ալ պիտի երթան եղեր:

—Ինչի՞մ տէ ինձման գըղըմ, ատ խրատար բարառնեցողին բանիմօլին բաշաները բիւրիս զլիւ չըլլար:

—Է, էրթանք պիտի կըսեն կոր:

—Հա, կերթան ասկէ ետքը անանկ սուտտան մէտէ կաշող էկողներ շատ պիտի ըլլայ, էրկու օր տեղ մը պիտի երթան խաբանմիշ ըլլան, փարիզ կացինք էկանք, պիտի ըսեն, օ խաա ֆարիզը խառթային յիշայ պիլէ պէլքի տեսած չեն:

—Սա մարդն ալ եկաւ առջիս թախտաբերտէ եղաւ, դուզում միւսիւ պիւր պիւր բարձա էօթէյէ կիտիվեր:

—Թիւզքճէ օօգք պիլիլ:

—Հըհ, եօիս ըլլաա պիլէրիմ, թըպլը ի՞նչէլին քովի հաղըրճիին տուռը կայնող փատէ մարդերուն կըլմանի, կիտես քի մախտուս հոտ բերին անկեցին:

—Քէչկէ առտուն խելք ընէինք յիտակ Եէնի խաբու ինտամենց տունը էրթայինք, հէլպէթ տէ անոնց առջիէն պիտի անցնի, ըռահաթ սէյիւր կընէինք:

—Աղէկ կըսես ամա եավրում, թռէնք Եէնի խաբուին ստատիօնը պիտի կայնի, հէմ հան ըլլայինք նէ բան մ'ալ տեսնալիք չունէինք:

Այս միջոցին քանի մը ճայներ «կէ ինօր» ը տեսեցին:

—Աղջիկներ, հաղըր էղիք, կուղայ կոր էղեր, տղոցը ծառքեն պռնեցէք քի օտքի տակ չերթան, Զապելը ո՞ւր է, առջիդ քաշէ տէ մէկ աշկդ վրայէն մի վերցուներ:

—Պիտոս հանըմ, սա քովի ֆրէնկիդ ուրումիդ տէն հարցուր քի ածապա թռենք հոն շատ պիտի կենայ, մէջը կրնանք մտնալ պտտիլ:

—Միւսիւ, թռէն կէլիւսէ չօք տուրածաք մը պուրտա:

—Իխպին Նիխդ հոն լիի:

—Ի՞նչ ըսաւ քա:

—Լըիս լըիս բան մը ըսաւ ամաչի հասկցայ, խըմ խըմ է ի՞նչ է:

Նոյն պահուն ֆարիզի կառախումբը ի կօյաբան հասեր էր:

—Քա աղջիկներ, սա չիֆթէ լաիօնը նայեցէք, ի՞նչ մէնչուր պաներ են, էրնէկ մէջը նստողին:

—Իլլէ պէչիկ պիլիմի դառնօլաներուն աղւորութանը մէննալը չիկայ, ի՞նչ մեղքօ պահեմ, բերնիս ճօրերը կը վաղէ կոր:

—Էրնէկ մէջը պառկողին քի նէ բիրէ կիմանայ նէ ալ թախտապիթի:

—Մատմազէլ Էֆիմի, չչու իքինճի վակօնտա թուրան դոււրալի տէլիգանլըյա տիգգաթ իտէ՞յօրմուտունուզ, թըպլը Գաուլոյա պէնդէր:

—Աման Զիլի, սէնտէ հէր կէօրաիւզին կիւզէլի Գաուլօնա պէնդէտիբսին:

—Քա առնք ի՞նչ կըսեն կոր:

—Գառնօլաները մեր քառնօլաներուն կըլմանի կըսեն կոր:

—Ի, արթըր աֆ Են ըրեր, էս պէօս պէօյիւք կնիկ էրածիս մէջ պիլէ տեսած չէի, իրենք տահա էրէկինն են, ո՞ւրկէ տեսան:

—Բառտօն մատմազէլ, տիգգաթ էտէրսէն թըպլը Գաուլօ արը տէրսին:

—Օդատար տիգաթիւր պագմայընըլ, կէօղենիլի ալըր:

Կառախումբը 5 վայրկենէն մեկնեցաւ ի Սիրքէճի:

—Քա թռէնք կերթայ կոր:

—Մեղայ, հէլպէթ, հոն պիտի կենար:

—Է, սա երկու թաքէլին համար էր քի առտուրնէ պերի կը պէլէյէնք կոր:

—Էրկու թաքէ տմա սիրտերնիս ըռահաթցաւ, մեռնիմ նէ աշկս պաց չեմ երթար:

—Բարիսին չըմէնտըռէմը օլտուն տեսած եղանք:

Հաղիւ թէ բաղմուլիւնը սկսեր էր ցրուիլ յանկարծ թէլլալի մը ուրտաիեցուցիչ ճայնը լսուեցաւ. «Պու սապահ սապաթ պիրտէ Եէնի դաբուտա էղսիկ առտունուն պագըռ թէլիսիսինի զըրմողը դուշագլը պիր չուվալը պամեաճը ալմըլ կիլմիշ օլտուլ, պամեաճըլը կէօրիւլ խապէր վերէնէ հէլալընտեն պիր չէյրէք միւթտէսի վար. կէլ սահըպընը սէվինտիր Սլահ տա սէնի սէվինտիրէ»:

Այս ճայնը առնելով պարտաւորեցանք մինչեւ Եէնի դաբու երթալ և Էղսիկ տուտունի դրանը առջի հաւաքեալ բաղմուլիւնի մէջ խառնուիլ որպէս զի խնդրոյն մանրամասնութեանցը վերահասու լինինք. ահաւասիկ լսածնիս:

Բարիզի կառախումբին Եէնի դաբուլի կայարանէն անցնելէն 23 վայրկեան առաջ Էղսիկ տուտուն պամեաճի մը կը կանչէ, և հարիւր հատը տասը փարալի սակարկէլէ ետքը 23 զուրուշոց պախրու թէփսի մը կը բերէ որ մարդը համբելիք 300 պամեան մէջը դնէ. նոյն միջոցին տղայոց «թըռէնք կու դայ կոր» պոռալու ճայնէն հետաքրքիր Էղսիկ տուտուն վերի յարկը կը վաղէ կառախումբը տեսնելու համար, պամեաճին ալ 300 պամեան

համարելով ժամանակ չի կորսնցնելու համար թէփսին պամեաին տապալելը կը խօթէ ու շալակն առած կառնէ կերթայ, կառախմբին անցնելէն ետքը էգտիկ տուտուն կտմ լաւ ես է ըսել էքսիք տուտուն թէփսին ու պամեաճին աներույթանալէն յանկարծակիի կուգայ և կսկսի գուռ գըրացեաց ձայնել թէ «կարմիր դօտիով պամեաճին սըխմեցէք, աչկը քէօռնայ կիւղելով թէփսիս ճուղով դրեր տարեր է»

Եւ որով հետեւ պամեաճին գանեղն անկարելի էր, դրացիք կառաջարկեն որ իւր ստորափեցուցիչ ձայնովը համբաւ ստացող կամօսին տղուն միջոցաւ թէլլալ մը կանչել տան, ուստի թէլլալիէ քառորդ հաց մը և բաթիճան տօլմասի մը կը կանխիկ կը յանձնեն մարդուն.

Թէլլալը քանի մը փողօյներ պատելէ ետքը վերադարձաւ, հետը բերելով ուրիշ պամեաճի մը. — էգտիկ տուտու, էկո նայէ ա՛ս է.

— Նայիմ, չէ անիկայ կարմիր կօտիլի էր, ո՞նանկ չի պուռացիր ծօ՛ :

— Կարմիր ալ պօռացի մալի ալ ամա՛ գտածս իշթէ աս է .

— Աճապա կը ճանչնա՛ կըսես, հէ՞ ծօ պամեաճի, օ գըրմըզը գուշաքը Նէ՞րօտէտիր .

— Մօռէ պէն պիլմէզ .

— Հայ մօռարմիշ ըլլաս, թող տուր եախան էրթայ քա, աշլըները չանախ չանախ կը բանայ կոր .

— Ծօ ճանրմ կամօս, սա ոսկախները չտլախա մըն ալ տահա ընէիր .

— Հիշ ֆայտա չըներ մարիկ կիտէն կէլէյտի պապամ կէլիր իտի .

— Էյ պէտահալա չի պիտի նայիս .

— Խօղըուսու, բաթիճան տօլմասի մը համար շատ պիլէ պօռացի, բանս դօրծս ձգելով ոսկախները պիտի իյնամ .

— Քա աս ի՞նչ ծուններ թէփէիս ինչու, օտքս կօրեէր տէ թռէնը տեմնալու համար վեր չելլայի .

— Բուրուկ, թռէն տեսած չունէիր, առտուրնէ տէյօր իրիկուն խաֆա կը տանին կոր, տահա պըլմըշ չէիր էղեր .

— Ախ քուրուկ սուս եղիր, հախ ունիս, թէվէքէլի աննաման անունս էքսիկ չէ տրեր, իրիկուն մենծ պօյէն օրօրտու՛մ կայ .

Թէլլալը — Էյ ի՞նչ պիտի ընես, աս ալ թող քեզի խրատ ըլլայ քի մէյմալ մալուֆճիւթիւթին չընես .

— Վայ կըլիսդ, կիտես քի քու մարդը ինէ պակաս մալուֆճի մըն է, օտկի ծան առնելուն

պէս, սա էրկու ծառքը կրակը պիլէ ըլլայ բէնճիրէն կը վազէ .

— Ամենքդ ալ տեղերնիդ կենաք քի ամեն տեմն խելքովիդ տանկ փորճանքներու կը հանգալիք, նայէ՛, քիմ եւտի քիմ թառաղը սէօհպէթ քիմէ ետրաալ, բարիղէն թռէնը էկա՛ պամեաճին ալ թէփսիդ տարաւ .

Բո՛ժ. — Չափազանց հետաքրքրութիւնը միշտ վնասաբեր է :

ՁԵԿՈՅՑ

Վարդապատի օրը Իւսկիւտարի տօնախմբաւին մէջ սոյգուն տուտը երեք Ակնցուց ճէֆէլին նկարագրիւրը յաջորդ թերթով

ԾԱՂՐԱԲԱՂ

Վարժապետ մը Քաղաքավարութեան նշանակութիւնը բացատրելու համար ուսանողներէն մէկուն կըսէ .

— Ենթադրենք թէ ես հօրդ քովը կը գտնուիմ, հայրդ ինծի դաւաթ մը պինի հրամցունէ և ես խմեմ, երկրորդ դաւաթ մ'ալ կուտայ դաշն ալ կը խմեմ, երրորդ մ'ալ կուտայ, զոյն ալ կը խմեմ, բայց երբ չորրորդ մ'ալ տալու պատրաստուած ատենը, «Շնորհակալեմ, սիրելի բարեկամ, մեծ պատիւ ըրիք ինձ, ալ այս չորրորդ դաւաթը չկարենալ ընդունելուս ներում շնորհեցէք, որ ըսեմ ի՞նչ եղած կըլլամ :

— Քիւֆէլին դիմով մը եղած կըլլաս .

Բնական պատմութեան դաստիարակ

— Պարոններ, ահա կը տեսնէք կենդանիի մը ոսկորը, ըսէ տեսնեմ պարոն Արմիկ, ի՞նչ տեսակ կենդանիի մը ոսկորն է այս .

— Մեռած կենդանիի մը .

ՆԿԱՐՀԱՆՈՒՆ

Թիւ 33

2

Բ

Ի խ մ ի ն

Թիւ 3 Սուրհանդակի 32 թղ. Նկարհանուկը կարգու ապալէս . Այսարհի մէջ բարբարոսն անգամ յարգելի է թէ որ աղամանդ ու դրամ գիղած է :

Չոր անախալ կարդաց Մեծ Միհրան էֆ . Անապրճեան և մէկ եռամսեայ Սուրհանդակը նուիրեց Նէնի դուրսի վարժարանին .

ՊԻՐ ԲԵՇՁԻ ՀԱԳԻԳԱԹ

Կէնէն ագլամ, իբի արգատաշ Թէփէ պաշտ պաղպէսի-
նին Եօնիւնտէն կէշիկօրլար ըտը, մալիւմ ա', օ պաղպէ տա-
տա վէ խըզմէթնի գըզլարըն իճթիմակիւնը օլմագ հիւք-
միւնիւ ալվը տըր կէնն, գարթ, կիւղէլ, չիւթին պիւր չօգ
տատա վէ խըզմէթնի գըզլար Ելլէրինտէ վէ գուճաքլա-
րընտա իրլիլ ուֆաքլը չօճուքլար իլէ օ պալսչէյէ թօփլա-
նըրլար :

Իլլէրինտէ պաղզլարը նէ՛ գատար կէնն, նէ՛ գատար
կիւղէլ տիր. ատի գուճաքլարն լիպսլար կիլինմիշ օլտուգ-
լարը հալտէ՛ հիւնիւլէրինէ, էնտամլարընա բէք չօք չիմ-
սէլէրի հայրան իտէրլէր, հաթտա պաղը տէլիգառլար
պուճլարը քէնտիլէրինէ ճէլպ իլմէյէ տէ հալէսլէրլէր :

Օրատան կէշմէլէրինի խապէր վէրտիլիլ իբի արգա-
տաշ պու գատընլարըն կէնն վէ կիւղէլէրի հագլընտա
պէյանը միւթալաա իլլէտիլէրի սըրտաա, թապիլի գարթ
վէ իլթիկառլարը հագլընտա տաշի պէյանը Եփեհար
իթմէլէրի լաղըմ կէլիւր. նիհայէթ պիւրի տիկէրինէ տէր
քի, խըզմէթնի թուլմաք լաղըմ կէլտիլէրին սօնրա՝ կէնն
վէ կիւղէլ օլանլարըն սէչմէք աղլըմա սըղար, ֆադաթ
չու գարթ վէ չիւթինլէրինի նի՛չին թուլմալը :

Արգատաշը ճէվապընտա :

—Սէն պուճուճ հիքմէթնի պիլմէյօրմուսըն :

—Խայըր, պու հագլիգաթլը պանա պէյան իտէրսէն՝ մէմ.
նուն օլուրմ :

—Պուճուճ գօլայ նէ՛ վար, կէնն վէ կիւղէլ օլան խըզ-
մէթնիլէր օլ խանէլէրէ մէնտուպտըրլար քի՛ օ խանէլէրտէ
իտարէ վէ հիւքիւմէթ էրքէյին էլինտէ տիր :

—Իօյլէ օլաճագ տէյիլ մի հա՛ :

—Վագաա էօյլէ օլմալը իսէ տէ՛ թըրադօմա իլէ էվ.
լէնմէյէն պիւր էրքէք խանէսինէ հիւքմ իտէպիլիւր, պիլ ա-
գիւ թրալսօմա իլէ կէլէն գատըն, խանէյէ հիւքմ իթմէքտէ
օլտուգուճտան՝ չիւթին գատընլարը խըզմէթնի ինթիկապ
իտէրլէր. պու իբի նէվ խանէլէրին իսէ՛ պիւրիննի գըլմը
նատիլքէ վէ իբիննի գըլմը քէսրէթլի օլուր :

Լ Ե Ք Ա Յ Թ Յ

Ինթիկառ պիւր խաթա, ահպաղարընա վէֆաթ իթ-
տիկինտէ ճէնաղէսինտէ պուլուճաղարընը բէճա իթմիշ,
ահպաղարընա՝ ճիւլմէլմուճիլէ պուլուճաղարընը
վատ իլլէտիլէրինտէ, խաթաթէ, թէչէքքիւր իտէրլիլ պա-
նա օլան խիւլուս վէ մուհապլէթիլիլ իսպաթ իթտի-
նիլ, պէն կիթտիլէրին սօնրա խիլուսալմ չօք սիւրմէզ
սիլգի օրալա ճէլպ իտէր տէ մուհապլէթիլի պէն տալիլ իս-
պաթ իթմիշ օլուրուճ տէմիլ :

* *

Իլմի հայվանաթ տէրալինտէ :

—Սէօլլէ պաղալըմ միւսիւ Պալիթ, հայվանաթաան
հա՛նիլըն ինտանրէվէր օլուր :

—Սիւ լիւկ վէ թահթա գուրուսու :

* *

Մահքէմէի ճիւնայէթտէ :

Բէիւ — Պէ ատամ, եինէ՞ մի կէլտին, եինէ՞ մի սէնի
տէօյտիլէր :

Մ ա տ ա յ ի — Եվմէթ բէյա էփէնտի, եինէ պէնի
տէօյտիլէր :

—Վահ, վահ, վահ, ալէմին եուճուրուգ ալթընտա
հէփ սէն մի գալաճագ սըն :

—Նէ՞ հաղալըմ էփէնտիմ, հէրքէս պէնի տէօլէեօր :

—Պարէ պիւր քէրէճիք օլուճն չու տէօլիլմէք հագ-
լընտան գուրթուլ տա՛ տէօլէն սըֆաթընը թագըն, պիւր
ատամ տա սէն տէօլ, պիւր քէրէտէ մահքէմէյէ միւստա-
յի ալէյս սըֆաթընլա կէլ :

—Ա՛յ բէիւ էփէնտի, օ տէտիլինիլ նամիւմքին տիր.

—Նէտէն :

—Չիւնքի, ճէզա գանուճնամէսինտէ տէօլէնտէն չու
գատար զրուշ ալընըպ տէօլիլէնէ վէրլիլ գայտը պու-
ուճուրուգա՛ պէն տայալ եէմէտէն վէ պուրայա միւստա-
յի սըֆաթընլա կէլմէքտէն գուրթուլա մայաճաղըմ, նէ՞
եաղալըմ, քիսպ պու :

Տ ՕՔԹ. Ա. ԹԵՐԶԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԻՐ ԲԺԴԿ ԿՈՒՐԾՔԻ ՀԻԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Ամսն առաւօտ Բերա իւր բնակարանը Թագալմ Ֆէ-
րէտիյէ փողոց թիւ 3. նաեւ կէս օրէն վերջը Պալիս Օգճը-
լար պաշի Տէօլլէթեան գիւղարանը թիւ 33. առկարող հի-
ւանդնիւրն պիտի ընդունու ին Ուրբաթ օրին նոյն գեղարա-
նը, իսկ երկըշաբթի առաւօտ Բերա իւր բնակարանը :

Կ. ԵՎՍԼԵՔԵՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԽԱՎԼՈՒԻ

Քաղաքընլար. պաշտ Սէփէթնի խան թիւ 16

ՄԱՍՆԱՃԻԻԼ

Մահմուտ-բաշայ ճատտէսի Եարըմ խանի մեծ դրան կից 263

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՊՐՈՒՍԱ ԿԵՑՎԷ ԻԱՆ

Սոյն բաղմամեայ վաճառատունն որ ցարդ մեծաքա-
նակ միայն կը վաճառէր հրապարակի վրայ, մատակա-
րարելով գլխաւորապէս Շուկայի խանութպանները, այս
անգամ որոշած է նաեւ փոքրաքանակ ի վաճառ հանել իւր
ասպրանքներն :

Արի ճշմարիտ բաղդ մ'է՛ ամեն անոնց որք հարսան-
կաց, ծովու եղանակի, կամ ո՛ր եւ է առթիւ խալլուրի,
պուճուգի եւ սոյն ճիւղի վերաբերեալ ասպրանաց գնման
համար, Շուկայի խանութպաններու ձեռք ինչպիսի թէ
ընդհանրապէս ասպրանաց լուր չեն գտներ եւ թէ բարձր
գինի կը վճարեն : Տեաք Վ. Ֆէյիլքէնեան եւ ընկերք
նոյն իսկ իրենց գործարանին արտադրութիւններն ի վա-
ճառ հանելով, բնականաբար այնպիսի համեստ գներ
կրցած են սահմանել, որոց կարիլի չէ մրցիլ :

Վաճառատունն նշանաբանն է ուղղութիւն, ասպրանաց
ընտրութիւն եւ գներու չափաւորութիւն : 1—5

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՕՐԹՂ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՍԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

Դրամագլուխ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. Պահեստի գրամ 6,243,127 Հասոյթ. 1887 Տարւոյ 1,932,350

ՆՕՐԹՂԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

Դրամագլուխ Անգլ. Ոսկի 3,000,000 Պահեստի գրամ 3,421.200 Հասոյթ 1887 Տարւոյ 946800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, եւ իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաեւ իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած փաստին 15.000.000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի :

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ Անգլ. Ոսկի 5,000,000 «ՄԱՐԻԹԱՅՄ» Պահեստի գրամ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շրդենաւուց եւ առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն եւ դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ : Գնոց եւ այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուղղը կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գոմիսիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈՐԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց :

— 26 —

Վալիէն թողէք որ ներս գայ, նայինք ի՞նչ կերպ բան է :

Դրսէն ձայն, — Թագաւորը տեսնել կուզեմ :

Յրան. — Չէ, չըլլար, ո՞վ է այդ ներս մտնել ուղղը :

Սէն-Վալիէ. (Մտնելով) — Ես եմ տէր արքայ եւ պիտի խօսիմ ձեզի :

Յրան. — Պարոն տը Սէն-Վալիէ՛ . . .

Սէն-Վալ. (Խռահաբար) — Նոյն ինքն :

(Թագաւորը բարկութեամբ դէպ ի անոր եր, թաւ կուզէ բայց Թախուլէ արդիւն)

Թախ. — Տէ՛ր արքայ, թող որ ես քիչ մը ճամարտակեմ սա ողորմելի յետսամոլին հետ :

(Թախեւոյն յետով) Պարոն Սէն-Վալիէ, դուք մեզի դէմ դաւաճանութիւն ըրիք, մենք փոխանակ զձեզ պատժելու՝ թողութիւն չնորհեցինք, իբր արքայ բարեսիրտ եւ բարեգութ, ասկէ աւելի աղէկութիւն չէր ըլլար : Արդ, ի՞նչ տեսակ մոլեգնութիւն է այդ որ քու պարոն փեսայէդ թոռներ կուներնաս, փեսայ մը՝ սրուն երեսը չի նայուիր, տգեղ, տճիւտ հոգ, քթին վրայ ուռ մը ցցուած, աչքին մէկը կոյր, ոմանց խօսքին նայելով մազոտ, գծուծ, դեղնած, սա պարոնին պէս (Քոսէն ցո-

— 27 —

շնէ) մեծ փոր, ինծի պէս ալ կուղիկ, աղջկըդ անոր քով տեսնողը անշուշտ պիտի ծաղրէ, փեսադ քեզի շատ մը ծուռումուռ եւ ահաւոր թոռներ պիտի չնորհէ, ամենքն ալ խանձած, ցցուած ակուս, կոտորած, զարհուրելի, ծաղրելի, սա պարոնին պէս մեծ փոր, (Քոսէն ցոշնէ) ինծի պէս ալ կուղիկ : փեսադ տգեղ, ամենատգեղ մարդ մ'է, թող տուր թագաւորն աղատ եւ վստահ եղիր որ օր մը առոյգ ու թեթեւաշարժ թոռներ կուներնաս, որք մօրուքդ կը քաշեն եւ ծնկաւնեւորդ պլլուած վեր կ'ելլեն :

(Պալատականք ծափահարեն եւ խնդան, Թախ պուլէ ալ ծաղրելով կը խնդայ բարձրաձայն)

Սէն-Վալիէ. (Առ Յրան) — Նոր նախատինք մ'ալ կուելցնէք, տէր արքայ, բայց տգեղ ուղ դրէք խօսքերուս, եւ ասիկայ ձեր պարտաւորութիւնն է : Օրին մէկը բռնիկ ոտքով զիս մինչեւ ի Կուէվ աքսորեցիք, հոն ներումն չնորհեցիք ինծի, բայց երազի պէս . . . օրհնեցի զձեզ, չգիտնալով թէ ձեր այդ չընորհացը տակ ի՞նչ նենգաթոյն գազանիքներ կան եղեր ծածկուած : Այո՛, տէր, դուք մէկ կողմէն նոյն չնորհք ինձ ընելով՝ միւս կողմէ

ՅԼՕՌԻՕ ԵՒ ՌՕՊԱԹԹԻՆՕ

ՇՈՔԵՆԱՆԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԻՏԱԼԱԿԱՆ

ԱՐԶՈՒՄԻՆ ԸՆԴ ՔԶ ՄԻՋԵՐԵՒՆԻ ԵՒ ՍԵ ԶՈՒՄ

Ամեն երկուշաբթի և Պարսկէն կը մեկնի ի Կարսիկ, հանդիպելով Տարսուսին, Չմիսին, Գիւս, Պրիւսին, Քաթանուս, Մէսին, Բալէրմո, Նարոլի, Վիփոնի և Շէնփա: (Սպիտակ ծովէն կը կտրուի շաքարէն դամ մը միայն Չմիսին և Գիւս չի հանդիպելով Սիւնիի ճամբով կը մեկնի:)

Ամեն երկուշաբթի Սուրբ Ստեփանոս և Ստեփանոս: Ամեն Զորեքշաբթի Պրիւս, Պրիւսիկի, Պարս, Անքոնա, Վիսկիա և Թրիսթին: Ամեն Հինգշաբթի ու գրգռի յՕտէս:

Երկուշաբթի անդամ մը Նշ. օրեր Սամսոն, Տրապիզոն Պաթմոս: Կիւրուսի և հանդիպելուն կը տրուի ուղևորաց: Զաւարտ օրեր: Օրինաւոր դերով վաճառք կը կատարուի երկրորդ համար: Կիւրուս առ Պարսի մասնաճիւղն Պաթմոս դարձն թիւ 59

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԳՐԱՏԱՆ

Զաւարտ օրեր Սամսոն չի մեկնի 56

Փռաներէն քերական, հայերէն բացատրութեամբ 60 բարա:
Գործնական նոր քերականութիւն Ֆրանսերէն լեզուի 7 Դհկն:
Բարիզեան արձագանգ 10 »
Ինքնապաշտպանութիւն 6 »
Ուղևորութիւն շուրջ զԵւրոպ 8 »
Համառօտ նոր քերականութիւն 3 »
Մատ. պարզ քերական 100 հատը 10 »
Մանկանց բժշկը 60 բլլ:

ՏԵՐ - ԽՄԲԱԿԻՐ
ՏԻՐԱՆ Գ. ՓԱՓԱԶԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԳՐԱՏԱՐԱՑ ԸՆԿ.
معارف نظارت جليله سلك وخصنامه سيله طبع اولشدر

ալամօթ և նախառնիք կը նիւթէք եղեր (առանց լինայելու հին աղբատուսմի մը, հազար տարիէ ի վեր Բուսթիէի ընտանեաց արեանը և պատուոյն դէմ: Դուք, ո՛վ Ֆրանսուս, նոյն իրիկունը մինչ և ծանր քայլերով Կոնսթնթն կը դառնայի, ի սրտէ աղաչելով յաղթութեան Աստուծոյն, որ իմ կենաց օրերը ձեր փառաց օրերուն փոխանակէ, դուք կըսեմ, նոյն իրիկունը առանց երկիւղի և դժուրութեան, առանց ամօթոյ և սիրոյ ձեր անկողնոյն մէջ, որ կանանց պատուոյն գերեզմանն է, անտարբեր պաղ արեամբ ձեր վատաշունչ համայններս վը Պրիւիէ կամսուհւոյն, Տիանսը Բուսթիէի պատիւը նսեմացուցիք, թառամեցուցիք և ռանակոխ ըրիք: Բարէ, երբ ևս իմ գառապարտութեանս վճարին կ'ապաստէի, դուք ալ ո՛վ իմ պարկեշտասուն Տիանս, միւս կողմէն Լուվրի պալատը կը դիմէիք. Իսկ այն դարհուրելի կախաղանը, ո՛հ, մտածելի անգամ սոսկում կ'աղղէ ինձ, այն կախաղանը կըսեմ, զոր դահիճը առաւօտ մը կ'անուխ և կառ կանգնեց Կոնսթնթն, ո՛վ վատաբաղդութիւն, արեւ մարը չի մտած, կամ աղջկանը անկողին և կամ իւր հօր գերեզմանը պիտի ըլլար:

Բար, — Պառիկ բանի մը համար ո՛րչափ ալ կը լինդայ և ինքզինքը կը մոռնայ:
Պրիւ. — Սա թշուառական խեղկատակէն վրէժնիւ առնենք:
Ամենքը. — Այո՛, այո՛:
Բիէն. — Գիտեմ թէ ամենքնիս ալ անոր դէմ ոխ ունենք, (Բիէն զի ցանկն) ուստի այս երեկոյ արեւը մարը մանեկն ետքը ձամենքս ալ լաւ մը ղինուած Պիւսի աննեղ փողոցը քօսէի տանը մօտերը սպասելու ներ:
Մարօ, — Հասկցայ միտք:
Կօրտ, — Որոշուեցա՞ւ:
Ամենքը. — Այո, որոշուեցաւ:
Բիէն. — Ուրեմն ալ ասոր վրայ չի խօսինք. յուսթիւն, ոհա կուղան:

ՏԵՍԻԼ 2.

Նոյնք, Թուրք. Ֆրանսուս տիկիններէ շրջապատեալ. Ծառայ մը, ետքը Սէն-Վալիէ:
Ծառայի. (Կ-հայ ինքնալիքն) — Պարոն տը Սէն-Վալիէ անուամբ սեւեր հաղած ծեւրունի մը Թադուորը տեսնալ կուղէ:
Թուրք. (Զեւեւը չիւլի) — Սա Պ. տը Սէն-